

BARA VI SJÄLVA KAN RÄDDA VARANDRA

ASLI CEREN ASLAN

Översättning: Ulla Lundström

trolltrumma

KULTURRÅDET

**Växjö
kommun**

trolltrumma

© Aslı Ceren Aslan 2023

Utgiven med stöd från Kulturrådet & Växjö kommun

Ett samarbete mellan Växjö kommun, Det fria ordets hus och Trolltrumma

Volym 4 i serien *Det fria ordet*

Översättning: Ulla Lundström

Grafisk form: Daniel Andrén

Omslagsbild: Aslı Alpar

Tryck: ScandinavianBook, Stockholm 2023

ISBN: 978-91-986326-9-9

www.trolltrumma.com

BERÄTTELSE 1:

FARVÅL TILL SOLEN

Jag sitter i en svart Fiat Doblo. Vi är fyra passagerare. Jag och den andra kvinnan sitter i baksätet, den manliga chauffören och ytterligare en man längst fram. Bilradion spelar mina favoritlåtar. Tre av passagerarna i bilen diskuterar sina planer för kvällen. Vad man ska äta och vart man ska gå för att ha lite roligt. Jag är helt utmattad och vill bara att den här resan ska ta slut. Vill bara snabbt komma fram till något ställe där jag kan känna mig trygg. Jag känner ett starkt sug efter en cigarett och en kopp te, och på det en god natts sömn ... Mina ögonlock blir allt tyngre, men jag gör allt för att kämpa emot. Än får jag inte somna. Jag måste hålla mig vaken tills jag känner att jag är utom all fara. Tack och lov kommer inte smärtan i mina händer, handleder och armar, som i timmar varit fastkedjade bakom min rygg, tillåta mig att somna.

Vi gör den här resan utifrån helt olika förutsättningar. Medan de andra tre i bilen lägger upp sina planer för kvällen, har jag inte en aning om var den här resan kommer att sluta. Jag vet varken vad som väntar mig i kväll, i morgon eller om några månader. Förutom att jag känner mig osäker, är jag dödstrött efter fyra dagar av stark psykisk och fysisk stress. Jag försöker att hålla mig vaken genom att koncentrera mig på vägen. På radion spelar man en av mina favoritlåtar *Det här går bara inte* med Firat Tanış.

Utanför bilfönstret ser jag en stad som är mig helt främmande. Jag har aldrig varit i Urfa tidigare och jag hade önskat att andra omständigheter fört mig hit. Under mina år på universitetet hade jag en pojkvän som bodde här. Han var nära vän med min rumskamrat och vi hade lärt känna varandra efter att hon bjudit in honom för några dagars besök till den stad där vi pluggade. Han arbetade i Urfa. Efter att vi hade träffat varandra började han besöka mig allt oftare. Avståndet mellan oss var 1 400 km. Det sträckte sig från den ena

delen av Turkiet till den andra. Snart skulle allt börja gå traditionellt till, vi skulle träffa varandras familjer, ha uppriktiga brud- och brudgumssamtal och planera för bröllop så fort jag avslutat mina studier. När jag insåg att det inte fanns något utrymme för mig i de här planerna, såg jag ingen annan utväg än att avsluta förhållandet. Jag var nitton år och jag hade precis börjat inse att ett konventionellt förhållande inte var, och aldrig skulle vara, något för mig. Jag ville inte leva i en relation med en så totalt utstakad framtid. Först sluta skolan, sedan gifta sig, skaffa barn, göra karriär ... En framtid som rörde sig inom sådana bestämda gränser fick mig att förlora all livslust. Det fick mig att känna mig fångad i en fälla.

Den politiska miljön på universitet, där jag just hade kommit in, hade en syn på framtiden som lockade desto mer. Det var en miljö som stimulerade mig intellektuellt. Dessutom gav kombinationen av tankar och idéer mig hopp om att saker och ting skulle kunna förändras ... Där var det ingen som sa: I morgon ska du bli det ena eller det andra. Här handlade samtalen mer om att bryta normer, att ständigt övervinna sig själv, här fanns en dynamik som fick mig att känna eufori. För mig som länge känt mig instängd var detta en befrielse. Jag hade lyckats ta mig ur fällan. Jag gjorde slut med min pojkvän. Hade jag inte klarat detta hade jag idag förmodligen levt som en gift kvinna med barn i Urfa.

Nu hade jag istället hamnat här. För att utföra ett journalistiskt uppdrag hade jag ensam gett mig ut på den här resan. Samtidigt försökte jag ta mig vidare i livet. Det här var ett språng ut i det okända. Mot ett oplanerat håll, rakt i fångelset.

Mitt arbete som journalist i Turkiet skulle komma att hindras av polisutredningar med efterföljande åtal och fängelsestraff. Ändå var jag fast besluten att fullfölja min journalistiska plikt och se till att jag behöll min förmåga att med pennan företräda kvinnor och hbtqi-personer. Viktiga händelser ägde rum i Rojava, en autonom region på andra sidan turkiska gränsen. Där var kvinnor och hbtqi-personer en viktig del av den revolutionära kampen. I dessa områden fördes en kamp mot det patriarkala systemet. Områden fria från män skapades och kvinnor fick chansen att visa att de klarade av att vara subjekt på livets samtliga områden. Just detta faktum intresserade mig och jag ville studera detta närmare. Senare när åtalen med väntande fängelsestraff dök upp i periferin, och hotade min framtida journalistiska karriär, skulle jag kunna rikta in mig på att gräva vidare i detta ämne.

Dessutom hade jag börjat fundera på vad jag skulle göra om det blev omöjligt för mig att utföra journalistiskt arbete i mitt eget land. Skulle jag då kunna fortsätta att jobba utomlands istället? För mig var frågan enkel. Så fort jag lämnade Istanbul blev jag medveten om att den landgräns jag måste korsa även var en gräns för min personliga utveckling och det gjorde mig förväntansfull. Jag var medveten om att allt som sker av slentrian gör människan avtrubbad, att ständigt upprepa sig gör hjärnveckens dysfunktionella. Min journalistik tvingade mig till något som var exakt det jag behövde. Att byta till en ny och främmande miljö innebar att jag tvingades bort från allt det vanemässiga. Det skulle bli inledningen till en process där jag tvingades ompröva alla perspektiv, de synvinklar från vilka jag hittills betraktat omvärlden. Så vad väntade jag på?

Nej, det fanns inget att vänta på längre. Jag gav mig iväg. Eftersom domstolen hade utfärdat ett utreseförbud för mig blev jag tvungen att passera gränsen på mitt eget sätt. Det krävde fysisk styrka, men i samma ögonblick som jag gav mig iväg hade jag drabbats av kraftig mensvärk. Det var länge sedan jag känt mig så svag, dessutom påverkade det min rörelseförmåga som blev alltmer begränsad. Jag såg muren. En kilometerlång mur mellan Syrien och Turkiet. Några minuter senare upptäckte jag även de två soldaterna som höll vakt just denna kväll. Jag försökte snabbt gömma mig. Men i samma ögonblick som skenet från deras ficklampa föll över mitt ansikte mumlade jag ”Så var det med det” för mig själv. Jag borde ha försökt gömma mig men mensvärken hade gjort mina ben kraftlösa ... Allt kändes bisarrt!

Automatvapnen riktades mot mig. Jag reste mig upp.

Så inleddes den fysiska och psykiska krigföring som skulle pågå mot mig i fyra dygn.

Och nu satt jag i denna Fiat Doblo. Fyra dagar senare ställdes jag inför rätta och en arresteringsorder utfärdades mot mig. Men domstolens beslut handlade inte om att jag illegalt hade försökt ta mig över gränsen. Utan att presentera ett enda bevis beslutade man istället att gripa mig som påstådd medlem av en terroristorganisation och för att mina nyhetsinlägg på sociala medier påstods vara propaganda för samma organisation.

Jag känner mig helt slut där jag sitter i bilen. Sedan fyra dagar tillbaka hungerstrejkar jag i protest mot den behandling jag fått utstå. De hade fört mig till transportbilen utan att jag fått äta mina kex och dricka den juice som min advokat köpt till mig efter att förhandlingarna var över. Polistjänstemännen skulle snart gå av sitt pass och de hade bråttom att överlämna mig till

fängelset för att kunna fokusera på sina egna planer för kvällen.

Själv hoppades jag bara att jag skulle föras någonstans där jag kunde få lite lugn och ro. Fordonet accelererar och vi avlägsnar oss allt mer från stadens centrum för att i hög fart närma oss Urfas mandelträd och gula slätter. Jag minns inte hur många timmar resan tog, men när jag såg en enorm koloss av betong utslängd mitt i det gula landskapet förstod jag att vi var framme vid min nya bostad. Solen höll på att gå ner och först efter två och ett halvt år skulle jag åter få se solen gå upp och ned igen.

Jag tog avsked av solen när den sänkte sig ner bakom fängelsemurarna.